

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK.

ARREST

nr. 198.671 van 8 december 2009

A.187.563/g-111

In zake:

**de naamloze vennootschap
EUROPEAN AIR TRANSPORT,**

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Dirk LINDEMANS en
Mr. Philippe MALHERBE, advocaten,
Keizerslaan 3
1000 Brussel,

tegen:

**1. het Milieucollege van het
Brussels Hoofdstedelijk Gewest,**

2. het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,

die woonplaats hebben gekozen bij
Mr. François TULKENS, advocaat,
Terhulpesteenweg 177/6
1170 Brussel.

**DE RAAD VAN STATE, ALGEMENE VERGADERING VAN DE
AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK,**

Gezien het op 20 maart 2008 ingediende verzoekschrift, waarbij de naamloze vennootschap EUROPEAN AIR TRANSPORT de nietigverklaring vordert van "het besluit van 24 januari 2008 van het Milieucollege van het Brussels Hoofdstedelijk gewest om het besluit te bevestigen dat de leidend ambtenaar van het BIM heeft genomen op 19 oktober 2007 en waarbij hij EAT een administratieve geldboete van 56.113 euro oplegt wegens 48 overtredingen van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering d.d. 27 mei 1999 betreffende de bestrijding van geluidshinder voortgebracht door het luchtverkeer, die EAT in oktober 2006 zou hebben begaan";

Gezien het arrest nr. 192.103 van 31 maart 2009 waarbij de uitspraak over het beroep tot nietigverklaring wordt uitgesteld;

Gelet op de beschikking van 23 oktober 2009, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de openbare terechtzitting van de algemene vergadering van de afdeling bestuursrechtspraak van 24 november 2009 om 14 uur;

Gehoord het verslag van de heer LEROY, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. Ph. MALHERBE en T. LEIDGENS, advocaten, die voor de verzoekende partij verschijnen, van Mr. Fr. TULKENS, advocaat, die voor de verwerende partijen verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer DELVAX, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Gezien het op 20 maart 2008 ingediende verzoekschrift, waarbij de NV European Air Transport de nietigverklaring vordert van "het besluit van 24 januari 2008 van het Milieucollege van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om het besluit te bevestigen dat de leidend ambtenaar van het BIM heeft genomen op 19 oktober 2007 en waarbij hij EAT een administratieve geldboete van 56.113 euro oplegt wegens 48 overtredingen van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering d.d. 27 mei 1999 betreffende de bestrijding van geluidshinder voortgebracht door het luchtverkeer, die EAT in oktober 2006 zou hebben begaan";

Regelgevende context

Overwegende dat artikel 9 van de ordonnantie van 17 juli 1997 betreffende de strijd tegen geluidshinder in een stedelijke omgeving de gewestregering ermee belast alle maatregelen te nemen om de geluidshinder te beperken door onder meer de maximale immissienormen te bepalen; dat het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 27 mei 1999 betreffende de bestrijding van geluidshinder voortgebracht door het luchtverkeer is goedgekeurd op basis van deze machtiging en het maximale geluidsniveau vaststelt dat de overvlucht van vliegtuigen mag veroorzaken, gemeten op een hoogte tussen 1,5 m en 25 m boven de grond; dat artikel 33, 7/, b, van de ordonnantie van 25 maart 1999 betreffende de opsporing, de vaststelling, de vervolging en de bestraffing van misdrijven inzake leefmilieu stelt: "(...) is strafbaar met een administratieve geldboete van 625 tot 62.500 EUR de persoon

die... als eigenaar, houder of gebruiker van een geluidsbron, rechtstreeks of onrechtstreeks geluidshinder veroorzaakt of laat voortduren die de door de Regering gestelde normen overschrijdt";

Overwegende dat de artikelen 35 tot 39bis van de laatstgenoemde ordonnantie als volgt luiden:

" **Artikel 35.** De misdrijven opgesomd in de artikelen 32 en 33 kunnen strafrechtelijk worden vervolgd of met administratieve geldboetes worden bestraft.

De administratieve geldboete wordt opgelegd door de leidend ambtenaar van het Instituut, van het [Gewestelijk Agentschap voor Netheid] of van het bevoegde bestuur van het Ministerie, of, in geval van diens afwezigheid, verlof of verhindering, door de adjunct-leidend ambtenaar.

De geldboete wordt gestort in het Fonds voor de bescherming van het leefmilieu zoals bedoeld bij artikel 2, 9° van de ordonnantie van 12 december 1991 houdende oprichting van de begrotingsfondsen.

Artikel 36. Een exemplaar van elk proces-verbaal van een in artikel 32 of 33 bedoeld misdrijf wordt binnen tien dagen na de vaststelling van het misdrijf bezorgd aan de leidend ambtenaar van het Instituut, van het GAN of van het bevoegde bestuur van het Ministerie, naargelang van het geval, en aan de Procureur des Konings.

Artikel 37. Binnen zes maanden na de verzendingsdatum van het proces-verbaal brengt de Procureur des Konings de leidend ambtenaar van het Instituut, van het GAN of van het bevoegde bestuur van het Ministerie, naargelang van het geval, op de hoogte van zijn beslissing om de vermoedelijke dader van een in de artikelen 32 of 33 bedoeld misdrijf al dan niet te vervolgen.

Als de Procureur des Konings beslist de dader te vervolgen, kan geen administratieve geldboete worden opgelegd.

Als de Procureur des Konings beslist de dader niet te vervolgen, of als een beslissing uitblijft binnen de krachtens het eerste lid gestelde termijn, kan een administratieve geldboete worden opgelegd.

Artikel 38. Nadat de persoon die met een administratieve geldboete strafbaar is, zich heeft kunnen verdedigen, beslist de leidend ambtenaar van het Instituut, van het GAN of van het bevoegde bestuur van het Ministerie, of voor het misdrijf een administratieve geldboete dient te worden opgelegd.

In de beslissing wordt het bedrag van de administratieve geldboete vastgelegd en wordt de dader aangemaand om de geldboete binnen dertig dagen na de betekening van de beslissing te storten op het rekeningnummer van het Instituut dat vermeld staat op het formulier dat bij de beslissing gevoegd is.

De beslissing om een administratieve geldboete op te leggen of, in voorkomend geval, de beslissing om geen administratieve geldboete op te leggen, wordt binnen tien dagen bij een ter post aangetekende brief betekend aan:

- 1/ de persoon die met een administratieve geldboete strafbaar is;
- 2/ de procureur des Konings.

Art. 39. De strafvordering vervalt met de betaling van de administratieve geldboete.

Art. 39bis. Iedereen die veroordeeld is tot de betaling van een administratieve geldboete kan een beroep instellen bij het Milieucollege. Het beroep wordt, op straffe van verval, ingesteld bij wege van verzoekschrift binnen twee maanden na de kennisgeving van de beslissing.

Het Milieucollege hoort de eiser of zijn raadsman op hun verzoek en het personeelslid dat de maatregel heeft genomen.

Het Milieucollege geeft binnen twee maanden na de datum van verzending van het verzoekschrift kennis van zijn beslissing. Deze termijn wordt met een maand verlengd wanneer de partijen vragen om te worden gehoord. Bij gebreke van een beslissing binnen de in het vorige lid gestelde termijn wordt de beslissing waartegen een beroep is ingesteld, geacht bevestigd te zijn.";

Feiten

Overwegende dat de feiten die dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep als volgt luiden:

De verzoekende partij is een luchtvaartmaatschappij die het Gewest 62 in oktober begane overtredingen van de voormelde ordonnantie van 17 juli 1997 ten laste legt. Op 24 november 2006 maakt het BIM een proces-verbaal op waarin deze overtredingen worden vastgesteld en zendt het op 4 december 2006, samen met de bewijsstukken, toe aan de verzoekende partij en aan het parket van Brussel. Op 13 december 2006 laat de procureur des Konings het BIM weten dat hij de zaak seponereert.

Op 24 augustus 2007 zet het BIM de procedure in gang die leidt tot een administratieve sanctie. Op 19 oktober 2007 legt de leidend ambtenaar van het BIM aan de verzoekende partij een administratieve geldboete van 56.113 euro op. De verzoekende partij stelt op 14 december 2007 beroep in en het Milieucollege bevestigt op 24 januari 2008, bij de bestreden handeling, het besluit van het BIM.

Bevoegdheid van de Raad van State

Overwegende dat de verzoekende en verwerende partij in hun laatste memories vermelden dat de Raad van State, in vijf arresten van 4 december 2008 zich onbevoegd heeft verklaard om kennis te nemen van het verzoek tot nietigverklaring van geldboetes die aan andere luchtvaartmaatschappijen opgelegd zijn met toepassing van dezelfde ordonnantie, omdat deze geldboetes straffen zijn die vallen onder de uitsluitende bevoegdheid van de justitiële gerechten, overeenkomstig de artikelen 12 tot 14, 110 en 144 van de Grondwet, alsmede artikel 6.1 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden; dat ze betogen dat, hoewel de bepalingen in kwestie het beginsel huldigen dat alleen de justitiële gerechten bevoegd zijn om straffen op te leggen, ze de Raad van State niet verbieden zich uit te spreken over de wettigheid van het besluit waarbij een overheid aan een rechtsonderhorige een zodanige straf oplegt; dat ze van mening zijn dat de Raad van State bevoegd is om zulke administratieve besluiten te vernietigen, en verzoeken om

de zaak ter wille van de eenheid van rechtspraak, te verwijzen naar de algemene vergadering van de afdeling Bestuursrechtspraak.

Overwegende dat de arresten van de Raad van State van 4 december 2008 door het Hof van Cassatie zijn vernietigd bij arresten van 15 oktober 2009; dat uit deze arresten blijkt dat wanneer een administratieve overheid een privaatrechtelijke persoon een administratieve geldboete oplegt met toepassing van een bij wet, decreet of ordonnantie gestelde regel en de wetgever de bevoegdheid om daarvan kennis te nemen niet heeft opgedragen aan een justitiële rechter, de Raad van State bevoegd is met toepassing van de algemene bevoegdheid die hij heeft om te oordelen of een maatregel van de overheid al dan niet met machtoverschrijding genomen is;

Overwegende dat de hierboven aangehaalde bepalingen van de ordonnantie van 25 maart 1999 betreffende de opsporing, de vaststelling, de vervolging en de bestraffing van misdrijven inzake leefmilieu het bestraffen van milieuovertredingen regelen ofwel volgens een administratieve procedure, ofwel volgens een gerechtelijke procedure; dat ze bepalen hoe de gerechtelijke en de administratieve vervolging op elkaar zijn afgestemd, zodat beide procedure niet tegelijk kunnen lopen en slechts één straf kan worden uitgesproken;

Overwegende dat wanneer wordt gekozen voor de gerechtelijke weg, de bevoegde strafrechtbank, als daartoe grond bestaat, een strafrechtelijke sanctie oplegt; dat ingeval de overheid kiest voor bestraffing via een administratieve procedure, de leidend ambtenaar van het BIM en, na beroep, het milieucollege, als daartoe grond bestaat, een administratieve straf opleggen: dat het besluit dat het milieucollege in die omstandigheden neemt een administratief besluit is; dat aangezien niet wordt voorzien in enig specifiek beroep tegen dit besluit, daartegen een annulatieberoep kan worden ingesteld bij de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, met toepassing van artikel 14, § 1, 1/, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Overwegende dat de omstandigheid dat het besluit van het milieucollege betrekking heeft op de gegrondheid van een tegen de verzoekende partij ingestelde strafvervolging in de zin van artikel 6.1 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, en dat het arrest van de Raad van State waarbij, in voorkomend geval, uitspraak wordt gedaan over het beroep tegen dit besluit, bijgevolg een beslissende weerslag heeft op de beoordeling van de gegrondheid van een zodanige vervolging, tot gevolg heeft dat de bij dit artikel opgelegde regels in acht moeten worden genomen in de loop van de procedures die leiden tot het besluit

van het milieucollege of tot het arrest van de Raad van State, doch geen weerslag heeft op de aanwijzing van het rechtscollege dat bevoegd is om kennis te nemen van dat beroep;

Besluit

Overwegende dat de Raad van State bevoegd is om kennis te nemen van het beroep; dat er grond is om de debatten te heropenen en de zaak te verwijzen naar de XVe kamer;

B E S L U I T :

Artikel 1.

De debatten worden heropend.

Artikel 2.

De zaak wordt verwezen naar de XVe kamer.

Artikel 3.

De zaak wordt vastgesteld op de terechtzitting van de XVe kamer van 2 februari 2010 om 9.30 uur.

Artikel 4.

De kosten worden in beraad gehouden.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de algemene vergadering van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, op acht december tweeduizend en negen door:

Mevr.	M.-R. BRACKE,	voorzitter van de Raad van State,
de HH.	D. VERBIEST,	kamervoorzitter,
	M. LEROY,	kamervoorzitter,
	J. MESSINNE,	kamervoorzitter,
	R. STEVENS,	kamervoorzitter,
	A. VANDENDRIESSCHE,	kamervoorzitter,
Mevr.	A. DAURMONT,	kamervoorzitter,
de HH.	Ph. QUERTAINMONT,	staatsraad,
	J. VANHAEVERBEEK,	staatsraad,
	J. LUST,	staatsraad,
	I. KOVALOVSKY,	staatsraad,
	M. PAQUES,	staatsraad,
	St. DE TAEYE,	staatsraad,
	P. BARRA,	staatsraad,
Mevr.	D. LANGBEEN,	hoofdgriffier.

De Hoofdgriffier,

De Voorzitter van de Raad van State,

D. LANGBEEN.

M.-R. BRACKE.